

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 26 listopada 1923 r.

w przedmiocie służby przygotowawczej i egzaminu praktycznego kandydatów na stanowiska urzędników rachunkowych i kasowych w służbie państwowej.

Na podstawie art. 11 i art. 116 ustawy o państwowej służbie cywilnej z dnia 17 lutego 1922 r. (Dz. U. R. P. № 21 poz. 164) zarządza się co następuje:

§ 1. Kandydaci na stanowiska urzędników rachunkowych i kasowych w służbie państwowej winni odbyć służbę przygotowawczą (praktykę), przewidzianą w art. 12 ustawy o państwowej służbie cywilnej oraz złożyć egzamin praktyczny.

§ 2. Podania o dopuszczenie do służby przygotowawczej należy wносить do władzy powołanej do mianowania urzędników rachunkowych i kasowych. Do podania mają być dołączone: metryka urodzenia, dowód obywatelstwa polskiego, dowód posiadania wykształcenia średniego, świadectwo zdrowia oraz dokładny życiorys.

§ 3. W wypadkach wyjątkowych, zasługujących na szczególne uwzględnienie, będą mogli być dopuszczeni do służby przygotowawczej — w zastosowaniu postanowień zawartych w ustępie ostatnim art. 11 i ustępie pierwszym art. 115 ustawy o państwowej służbie cywilnej — kandydaci nieposiadający pełnego wykształcenia średniego.

§ 4. Służba przygotowawcza trwa zasadniczo rok i odbywa się ją kolejno możliwie we wszystkich działach rachunkowości, względnie kasowości.

O ile kandydat wykaże, że posiada przynajmniej trzyletnią praktykę rachunkowo-kasową w instytucji publicznej lub prywatnej, może władza naczelna w razie bardzo dobrej kwalifikacji skrócić czas służby przygotowawczej, ewentualnie także zwolnić od złożenia egzaminu praktycznego.

O wyniku służby przygotowawczej wydaje opinie właściwa komisja kwalifikacyjna na podstawie sprawozdania władzy służbowej kandydata. W sprawozdaniu winna władza służbowa podać obok oceny pilności i uzdolnienia kandydata także opinię o zachowaniu się jego w służbie i poza służbą.

W razie ujemnego wyniku służby przygotowawczej może władza, która przyjęła kandydata na służbę przygotowawczą, zwolnić go ze służby lub orzec przedłużenie służby przygotowawczej, jednak najwyżej na przeciąg jednego roku. Jeżeli ponowna ocena wypadnie ujemnie, należy kandydata zwolnić ze służby.

§ 5. Po ukończeniu służby przygotowawczej z dodatnim wynikiem winien kandydat poddać się egzaminowi praktycznemu.

W razie niezłożenia egzaminu w ciągu dwóch lat od wstąpienia do służby należy kandydata zwolnić ze służby.

Podania o dopuszczenie do egzaminu należy wносить w drodze służbowej do władzy powołanej do

mianowania. Władza służbowa dołącza do podania opinij komisji kwalifikacyjnej o wyniku służby przygotowawczej. Władza powołana do mianowania przesyła decyzję o dopuszczeniu kandydata do egzaminu właściwej komisji egzaminacyjnej, która wyznacza termin egzaminu i zawiadamia o tem kandydata.

§ 6. Przedmiotem egzaminu są:

- 1) znajomość ogólnych zasad ekonomji społecznej i skarbowości, które pozostają w związku z nauką rachunkowości i kasowości państwowej oraz ułatwiają jej zrozumienie (rodzaje gospodarstwa i organa zarządzające niem, pojęcie majątku, kapitału, dochodu, czynszu, renty, wartości, ceny, waluty, pieniądza, kredytu, weksla, banknotu, czeku i t. p.);
- 2) znajomość ogólnych zasad rachunkowości i kasowości państwowej (zasady sporządzania inwentarza i preliminarza budżetowego, prowadzenia rachunków i ksiąg, zestawiania zamknięć rachunków, względnie bilansów, wykonywania cenzury i t. p.);
- 3) znajomość obowiązujących przepisów rachunkowych dla władz i urzędów państwowych oraz przepisów kasowych ze szczególnem uwzględnieniem wiadomości potrzebnych w dziale służby, w której kandydat pracuje, jako też przepisów o kontroli państwowej;
- 4) znajomość ogólna ustroju administracyjnego Państwa ze szczególnem uwzględnieniem statutu organizacyjnego tej władzy resortowej, której podlega kandydat (ustrój władz państwowych i zakres ich działania pod względem rachunkowo - kasowym, instancje i t. p.);
- 5) znajomość prawa budżetowego i ustawy skarbowej;
- 6) znajomość zasad, na których opierają się obroty, uskuteczniane przez kasy i urzędy państwowe za pośrednictwem Pocztovej Kasy Oszczędności i Polskiej Krajowej Kasy Pózyczkowej.

§ 7. Egzamin odbywa się przed komisją egzaminacyjną.

Dla kandydatów pełniących służbę przy władzach naczelných właściwą jest komisja ustanowiona przy Ministerstwie Skarbu, dla kandydatów zaś pełniących służbę przy władzach niższych komisja ustanowiona przy izbie skarbowej.

Minister Skarbu może odstąpić od utworzenia komisji egzaminacyjnej przy niektórych izbach skarbowych i poruczyć egzaminowanie kandydatów z ich okręgów komisjom egzaminacyjnym utworzonym przy innych izbach skarbowych.

§ 8. Komisja egzaminacyjna składa się z przewodniczącego i dwóch członków, przyczem przewodniczący również egzaminuje.

Przewodniczącego, jego zastępcę oraz odpowiednią ilość członków komisji mianuje na czas nieograniczony, aż do odwołania, Minister Skarbu z groną urzędników Ministerstwa Skarbu, względnie izb skarbowych—w tym ostatnim wypadku na wniosek dyrektorów izb skarbowych.

Komisji egzaminacyjnej wyznacza się protokółanta z grona urzędników władzy, przy której ustanowiona jest komisja.

Przy egzaminach kandydatów na urzędników władz nieskarbowych wchodzi w skład komisji egzaminacyjnej w miejsce jednego z jej członków, wskazanego przez przewodniczącego komisji, wyższy urzędnik służby rachunkowo-kasowej odnośnego resortu, wyznaczony przez właściwego Ministra w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 9. Egzamin jest ustny.

Egzamin z jednym kandydatem nie może trwać dłużej, niż dwie godziny.

§ 10. Komisja egzaminacyjna ocenia wynik egzaminu według skali następującej:

- 1) jako „bardzo dobry”, jeżeli kandydat wykazał wybitną znajomość przedmiotów egzaminacyjnych;
- 2) jako „dobry”, jeżeli kandydat wykazał dokładną znajomość przedmiotów;
- 3) jako „dostateczny”, jeżeli wiadomości kandydata są wystarczające;
- 4) jako „niedostateczny”, jeżeli wiadomości kandydata nie są wystarczające.

Przy ocenie odpowiedzi należy brać pod uwagę nie tylko trafność odpowiedzi na poszczególne pytania, lecz także ogólne wrażenie co do rozwoju umysłowego kandydata i jego przydatności w służbie rachunkowej, względnie kasowej.

Uchwała komisji egzaminacyjnej zapada większością głosów.

W razie ujemnego wyniku egzaminu komisja oznacza termin powtórzenia egzaminu. Termin ten nie może przenosić pół roku, a egzamin winien być powtórzony w całości.

§ 11. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół, do którego wpisuje się skład komisji egzaminacyjnej, pytania egzaminu i ocenę poszczególnych odpowiedzi tudzież wynik egzaminu.

§ 12. Na dowód złożenia egzaminu otrzymuje kandydat świadectwo, sporządzone według dołączonego wzoru.

Świadectwo ma być podpisane przez członków komisji i zaopatrzone pieczęcią z godłem państwowem i o treści następującej: Komisja egzaminacyjna z umiejętności rachunkowo-kasowej przy Ministerstwie Skarbu (przy izbie skarbowej w .....).

§ 13. Od obowiązku złożenia egzaminu praktycznego zwolnieni są z pośród urzędników rachunkowych i kasowych, pełniących obecnie służbę państwową, ci którzy byli już stałymi urzędnikami w służbie rachunkowej lub kasowej państw zaborczych i przeszli do polskiej służby państwowej.

Ponadto są zwolnieni od egzaminu praktycznego ci, którzy od lat trzech przed ogłoszeniem niniejszego rozporządzenia pełnią bez przerwy służbę państwową w dziale rachunkowym, względnie kasowym i posiadają dobrą kwalifikację.

Wszyscy inni urzędnicy rachunkowi i kasowi, pełniący obecnie służbę państwową, obowiązani są

w przeciągu dwóch lat od ogłoszenia niniejszego rozporządzenia złożyć egzamin praktyczny.

§ 14. Kandydatom, którzy pełnią służbę nie w siedzibie komisji egzaminacyjnej i poddają się po raz pierwszy egzaminowi, należą się normalne diety i koszty podróży.

§ 15. Niniejszemu rozporządzeniu nie podlegają kandydaci na urzędników rachunkowych i kasowych w służbie kolejowej, pocztowo-telegraficznej i wojskowej. Egzaminy praktyczne dla nich unormowane zostaną odrębnymi rozporządzeniami.

§ 16. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą dotychczasowe przepisy, wydane w przedmiocie normowanym niniejszym rozporządzeniem.

Prezes Rady Ministrów: *Witos*

Wzór do § 12 rozporządzenia
Rady Ministrów z dnia 26 listopada
1923 r. (poz. 1045).

Ś W I A D E C T W O.

Pan _____
(charakter służbowy) _____
podał się w dniu _____ 19 _____ r.
na zasadzie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia
_____ 19 _____ r. (Dz. U. R. P.
№ _____ poz. _____) egzaminowi praktycznemu z umiejęt-
ności rachunkowo-kasowej w służbie państwowej
i złożył go z wynikiem _____

(jednomyślnie, większością głosów)

_____, dnia _____ 19 _____ r.

m. p.

Przewodniczący komisji:

Członkowie: _____